

Ýowel kitaby we Laodikialy Ýedinji Gün Adventist Ybadathanasy — Dördünji sany

Jeff Pippenger

2025-12-07

Dördünji San

Işaýa ýigrimi sekizde «masgaralaýan we “Ýerusalime” höküm sürýän adamlar» «Efraýymyň serhoşlary» hem-de «tekepbirligiň täji» hökmünde şekillendirilýär. «Täç» ýolbaşçylygy, «tekepbirlik» bolsa şeýtany häsiýeti aňladýar.

Serhoşlar, Hudaýyň şöhratynyň “täji” bolýan galanlyk (“galyndy”) bilen garşy goýulýar; çünki soňky ýagyş döwründe Reb, Özüniň haçda “merhemet patyşalygyny” berkarar edişi arkaly nyşanlanyşy ýaly, Öz “şöhrat patyşalygyny” berkarar edýär. Haçdaky merhemet patyşalygy, ýekşenbe kanuny wagtyndaky şöhrat patyşalygynyň nyşanydyr. Soňky ýagyş 9/11-de, ýüz kyrk dört münüň möhürleşiş we dirileriň hökümi başlananda başlady.

Men olaryň ählisiniň öz öňlerinde duran ýakynlaşýan çökgünlige çuňňur garaýandyklaryny we pikirlerini şoňa tarap uzadýandyklaryny gördüm. Ysraýylyň günäleri öňünden höküm edilmäge gitmelidir. Her bir günä mukaddes ýerde ykrar edilmelidir, şonda iş öňe gider. Bu häzir edilmelidir. Bela döwründäki galanlar: «Eý, Hudaýym, eý, Hudaýym, näme üçin Sen meni terk etdiň?» diýip aglarlar.

“Giçki ýagyn päk bolanlaryň üstüne inýär — şonda olaryň ählisi öňküsi ýaly ony alar.”

“Dört melek bıraktığında, Mesih kendi krallığını kuracaktır. Son yağmuru, ellerinden gelen her şeyi yapmakta olanlardan başkası almayacaktır. Mesih bize yardım ederdi. Herkes Tanrı’nın lütfuyla, İsa’nın kanı aracılığıyla galip gelebilirdi. Bütün gök bu işle ilgilenmektedir. Melekler de ilgilenmektedir.” Spalding and Magan, 3.

Ylhamyň dört ýeli Yşaýa tarapyndan hem gündogar şemalynyň günü wagtynda saklanyp goýlan gazaply bir şemal hökmünde şekillendirilýär; edil Ylhamyň dawa-jenjelli dört ýeliniň dört perişde tarapyndan saklanyp durşy ýaly. Uýamyz Waýt tarapyndan bu dört ýel “boşanmaga dyrjaşýan gaharjaň at” hökmünde tanadylýar; olar “ölüm we weýrançylyk” getirýär. Dört ýel kem-kemden goýberilýär: ilki 11-nji sentýabrda başlap, soňra Ýekşenbe kanuny wagtynda has-da güýçlenip, ahyrsoňy ynsan synag möhleti tamamlananda doly boşadylýar.

Boşadylan we Saklanan

Hudaýyň syrynyň tamamlanýandygyny yglan edýän ýedinji surnaý, ýagny üçünji hasrat, pygamberlik taýdan 11-nji sentýabrda, Yslamyň goýberilen pursadynda, soňra bolsa 11-nji sentýabrdan soň Jorj W. Buş tarapyndan pygamberlik taýdan saklanyp çäklendirilen wagtynda ýaňlandy. Yslamyň enesi bolan Hagar, Ysmagylyň enesi, çäklendirmegiň we goýbermegiň nyşanydyr. Ol Sara tarapyndan Ybraýym bilen nesil öndürmek üçin goýberildi; soňra bolsa gabanjaňlyk sebäpli Sara tarapyndan çäklendirildi, bu hem Hagaryň gaçyp gitmegine sebäp boldy;

emma perişde Hagary gaçmakdan saklap, oňa yzyna dolanmagy buýurdy. Yshagyň doglandan soň, Hagar bilen Saranyň arasyndaky dawa dowam etdi, ahyrynda Ybraýym gymnagyny kowup çykardy; şeýlelikde onuň üstüne ýene bir çäklendirme goýdy.

Yslamyň dört perişdesi Ylham kitabyň dokuzynjy bap on başinji aýatyndaky üç ýüz togsan bir ýyl we on baş günlük pygamberlik döwrüniň başynda boşadyldy, soňra bolsa 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda saklandy.

Altynjy perişde surnaý çalanda, Hudaýyň önünde duran altyn gurbanlyk ojağynyň dört şahyndan bir ses eşitdim. Ol surnaýly altynjy perişdä şeýle diýýärdi: «Beýik Ýewfrat derýasynyň ýanynda baglanan dört perişdäni boşat». Şonda adamzadyň üçden birini öldürmek üçin bir sagat, bir gün, bir aý we bir ýyl üçin taýýarlanan dört perişde boşadyldy. Ylham 9:13–15.

Üçünji vayyň yslamy 11-nji sentýabrda hüjüme goýberilenden soň, George W. Bush terrorçylyga garşy bütindünýä urşuny başlatdy we Yslamyň üstüne çäklendirme goýdy. Yslamyň nyşany bolan Ysmagyl barada ilkinji gezek agzalýan ýerde, Ysmagylýň nesilleriniň her bir adama garşy boljakdygy we her bir adamyň hem olara garşy boljakdygy görkezilýär.

Rebbiň perişdesi oňa şeýle diýdi: «Ine, sen göwreli, bir ogul dogurarsyň we onuň adyna Yshmaýyl diýip at goýarsyň; çünki Reb seniň jebriňi eşitdi. Ol ýabany adam bolar; onuň eli hemmelere garşy, hemmeleriň eli hem oňa garşy bolar; ol ähli doganlarynyň önünde mesgen tutar». Gelip çykyş 16:11, 12.

Yslam dünýäniň ahyryndaky, “her kimiň eli” garşy boljak güýçdür, we Yslam hem her kime garşy bolar; edil bu gün onuň kämil ýerine ýetirilýşi ýaly. Pygamberlik nyşany hökmünde Yslamyň aýratyn işi dünýä urşuny döretmekdir. Bu tema Ylýasyň, Çokundyryjy Ýahýanyň wakasy bilen tassyklanýar we Ylham kitabynda “milletleriň gaharlanmagy” hökmünde görkezilýär.

“Bu ýerde ýatlanylýan ‘şol muşakgat wagtynyň başlangyjy’ belalaryň dökülip başlanjak wagtyna degişli däl, eýsem olaryň dökülmeginden azajyk öňki, Mesih mukaddes ýerde wagtyna degişlidir. Şol wagtda, gutulyş işi jemlenip barýarka, ýer ýüzüne muşakgat inderiler, milletler gazaplanýar, emma olar üçünji perişdäniň işine päsgel bermesin diýip çäklendirilip saklanar. Şol wagtda ‘soňky ýagyn’, ýa-da Rebbiň huzuryndan gelýän täzeleniş geler, üçünji perişdäniň güýçli sesine kuwwat bermek we mukaddesleri soňky ýedi bela dökülip beriljek döwürde berk durmaga taýýarlamak üçin.” Early Writings, 85.

Soňky ýagşyň ýagýan “günlerinde” Mesih Danyýel kitabynda şekillendirilişi ýaly Öz şöhrat Patyşalygyny diker.

Bu patyşalaryň günlerinde gökleriň Hudaýy hiç wagt ýykylmajak bir patyşalygy diker; ol patyşalyk başga halka berilmez, eýsem bu patyşalyklaryň barysyny parçalap ýok eder, özi bolsa ebedilik durar. Daniýel 2:44.

Mesihniň Öz şöhratynyň Patyşalygyny berkarar edýän “günlerinde”, Mesihe degişli bolan, şöhratyň “täji” bolanlar tekepbirligiň “täjini” geýýän serhoşlar bilen garşy goýulýar. Habakugyň ýazylmaly we “tagtalarda” aýdyň edilip görkezilmeli bolan “görüşi” Adventizmiň düýpli hakykatlarynyň

taryhy şaýatlygyny şekilli görnüşde suratlandyrýar. Habakugyň şaýatlygynyda Ýoweliň “tekepbirlik” ýa-da “şöhrat” diýen iki topary, ýagny—iman arkaly aklananlar ýa-da—tekepbirlikde beýgeldilenler hökmünde görkezilýär. Ikinji babyň dördünji aýaty şol iki topara ýüzlenýär, we olar Feriseý bilen Salgytçynyň nusgawy mysalyna gabat gelýär. Salgytçy aklanan halda öýüne gitdi, emma Feriseýiň “jany” “dogry däl”, çünki ol “beýgeldilendir.”

Ine, tekepbirlenen onuň jany onda dogry däl; emma adalatly öz imany bilen ýaşar.
Habakkuk 2:4.

Indiki aýatda Habakkuk ýürekleri tekepbirlik bilen görterilen topary serhoş diýip tanadýar; şeýlelikde Işanyň we Habakugyň serhoşlaryny «tekepbirlik» bilen baglanyşdyrýar.

Şeýle hem, çakyr arkaly ýazyk edýänligi üçin, ol tekepbir adamdyr; öýünde oturmaýar; tamahy dowzah kimin giňeldýär, ölüm ýalydyr we hiç haçan doýmaýar; emma ähli milletleri öz ýanyna ýygnap, ähli halklary özüne üşürýär. Habakkuk 2:5.

Habakkukdaky bu aýatlaryň diňe bir Millerit taryhynda berjaý bolmandygyny, eýsem olaryň berjaý bolşunyň Ellen Waýtyň hem-de Adventizmiň irki öňdebaryjylarynyň ikisiniň-de umumy beýan eden temasy bolandygyny ýatda saklamak ýerliklidir. Millerit taryhynyň dördünji aýatynda görkezilen iman arkaly aklananlar, garaşmak wagtyny hem-de Babiliň ýykylandygyny yglan edýän ikinji perişdäniň habarynyň gelşini alamatlandyran ilkinji lapykeçligiň krizisini çydam bilen geçirenlerdi. Milleritler şol synagly taryhyň içinde, taryhy taýdan protestantlar bolup gelen öňki äht halkynyň Babiliň gyzlaryna öwrülendigine düşündiler. Şol protestantlar äht halkyny aňladýan Sardis ýygnaгы bilen şekillendirilýän protestantlardy, çünki olaryň “ady” bardy — bu hem häsiýetiň, hem-de äht gatnaşyklarynyň nyşanydy — emma olar ölüdiler.

Sardisdäki ýygnaгыň perişdesine ýaz: Hudaýyň ýedi Ruhuna we ýedi ýyldyza eýe bolan şeýle diýýär: Seniň işleriňi bilýärim; seniň diridigiň barada atyň bar, emma sen öli. Ylham 3:1.

1844-nji ýylyň 19-njy aprelinde başlap, soňra 22-nji oktyabrda tamamlanan synag döwründe — şol synagdan geçip bilmedik bolanlar tekepbirlik bilen görterildiler; eger biz diňe başynjy aýatdan soň gelýän aýatlary okasak, onda ynsan tekepbirliginiň häsiýeti papalyk tekepbirliginiň we özüni beýgeltmegiň mysaly bilen şol ýerde aýdyň görkezilýär. Bu bolsa ýigriminji aýatda şeýle diýlip jemlenýär: Reb Öz mukaddes ybadathanasındadyr; goý, bütün ýer ýüzüniň hemmesi Onuň önünde dymyp dursun.

Emma Reb öz mukaddes ybadathanasyndadyr; goý, bütün ýer Onuň huzurynda dymyp dursun.
Habakkuk 2:20.

Habakkuk kitabyňyň ikinji bapynyň ikinji aýaty 1844-nji ýylyň 19-njy apreldäki ilkinji lapykeçligi görkezýär, şol bap bolsa 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryny, Rebbiň Öz ybadathanasyna duýdansyz gelen wagtyny, anyk belleýän ýigriminji aýat bilen tamamlanýar.

1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda bolan dört ösüş (setirme-setir)

Mesihiň mukaddesgähiň tämizlenmegi üçin biziň Beýik Ruhanymyz hökmünde iň mukaddes ýere gelşi, Daniýel 8:14-de görkezilişi ýaly; Ynsan Oglunyň Gadymy Günleriň Huzuryna

gelşi, Daniýel 7:13-de beýan edilişi ýaly; hem-de Rebbiň Öz ybadathanasyna gelşi, Malaky tarapyndan önünden aýdylyşy ýaly, şol bir wakanyň beýanydyr; we bu waka, şeýle hem, Mesih tarapyndan Matta 25-däki on gyz baradaky timsalda beýan edilen, ýigidiň nika toýuna gelşi arkaly hem şekillendirilýär». Beýik Dawasy, 426.

Üçünji we dördünji áyatlar, ikinji áyatdan ýigriminji áyada çenli synag işiniň dowamynda emele gelýän iki topary görkezýär, ýagny 1844-nji ýylyň 19-njy aprelden 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryna çenli bolan synag işini. Dördünji áyatdan on dokuzynjy áyada çenli, on dördünji áyat muňa kadadan çykma bolup, ol 9/11-de Ylham kitaby on sekizinji babyndaky perişdäniň inişinden soň gelýän taryhy beýan edýär, galanlary papalyk güýjüne ýüzlenýär.

Çünki ýer Rebbiň şöhratynyň bilişi bilen, deňzi örtýän suwlar ýaly, doldurylar. Habakuk 2:14.

Millerit taryhyndaky ikinji perişdäniň synag döwründe ybadat edýänleriň iki topary kemala geldi we soňra 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndaky krizisde aýan boldy. Bu parçadaky erbetleriň häsiýeti papalygyň häsiýetidir, we şol synag döwründe wepaly Milleritler ikinji perişdäniň habaryna laýyklykda, Protestant ybadathanasynyň Millerit habaryny ret etmek arkaly Rimiň gyzlaryna öwrülendigini yglan etmäge geldiler. 19-njy aprelda başlanyp, 22-nji oktyabrda tamamlanan bu dawada häsiýet ýa Wawilonyň şerabyny içýän tekepbir adam hökmünde, Belşassar ýaly, ýa-da Belşassaryň önünde duran Danyýel ýaly imany arkaly aklanan biri hökmünde ýüze çykýar. Dünýäni üçünji perişdäniň habary bilen bagly ebedi hakykatlara oýandyryan drama hut şol dawada açylýar. Serhoş bilen aklananyň garşylygy, dünýäniň bu meselelerden nähili ýagtylandyrylýandygy baradaky deliliň çäginde ýerleşdirilýär: “Çünki ýer ýüzü Lordyň şöhratynyň biliminden, suwlaryň deňzi örtşi ýaly, dolup daşar.” Şol ýagtylandyрма 9/11-de başlady.

Habakkuk kitabyň ikinji babynda beýan edilen taryhyň ahyrynda Reb 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda öz ybadathanasyna duýdansyz geldi. Muny ol Daniýel sekiziniň on dördünji áyatynda Palmoni hökmünde beýan eden pygamberligiň ýerine ýetmegi hökmünde etdi.

Palmoni

Mukaddes Kitabyň senenamasynyň ýedinji aýynyň onunjy gününde, ýagny 1844-nji ýylda onunjy aýyň ýigrimi ikinji gününe gabat gelen wagtda, Habakkuk 2:20 ýerine ýetdi, hem-de Mesihniň gökdäki mukaddes ýerde alyp barýan işindäki bir dispensiýa üýtgeşmesini kesgitleýän “bap we áyat” içinde alamatlaýyn “220” sany görünýär. Ýüz kyrk dört münüň pygamberlik häsiýetleriniň biri-de olaryň Guzyny nirä gitse, şoňa eýerýänler bolmagydyr. Mesihe eýermek diýmek, Oňa Öz Sözüniň içinde eýermekdir.

Onuň Sözüniň indäki “220” sany nyşanlaýyn taýdan hudaýlyk bilen adamlygyň birleşmesini aňladýar, we Hut Mesihniň şol senede başlan işiniň özi-de Öz hudaýlygyny adamlyk bilen birleşdirmek işi bolupdy. 1844-nji ýylda onunjy aýyň ýigrimi ikinji günü, ýa-da nyşanlaýyn taýdan ýigrimi iki gezek on “220”-ä deň bolup ($22 \times 10 = 220$), başgaça aýdylanda, hut nyşanlaýyn taýdan “220”-ä laýyk gelýän şol senede, Mesih derňew hökmini başlamak üçin mukaddes ýerden In Mukaddes Ýere geçende, Habakuk “2:20” berjaý boldy.

Palmoni, ajaýyp San, Adwentizmiň merkezi sütüni bolan “sorag we jogap”-yň içinde durýar, we Adwentistleriň köpüsi bu hakykatdan bütinleý bihabardyr.

Beýlekileriň hemmesinden ýokary derejede advent ynanjynyň hem binýady, hem-de merkezi sütün bolup hyzmat eden Mukaddes Ýazgy şu beýannama boldy: «Iki müň üç ýüz güne çenli; şondan soň mukaddes ýer tämizlener». [Danyýel 8:14.] Uly Göreş, 409.

Daniel kitabyň sekizinji bap, on üçünji we on dördünji aýatlary on üçünji aýatdaky bir soragy we onuň yzysüre on dördünji aýatda berlen jogaby beýan edýär. Ibrany dilindäki “Palmoni” sözi on üçünji aýatda “şol belli mukaddes” diýip terjime edilýär, we Mesihe degişli şol aýratyn at “Ajaýyp Sanawaç” ýa-da “Syrlyň Sanawaçy” diýmegi aňladýar.

Ellen Waýt on dördünji aýady Adventizmiň esasy sütüni we binýady diýip kesgitleände, ol şu iki aýadyň soragyna we jogabyna Hudaý tarapyndan berlen aýratyn ähmiýeti degişli edýär; bu bolsa, Ajaýyp Sanawaçy hökmünde Mesihiň esasy ýüzlenme nokady bolmalydygyny talap edýär. Uýam Waýt islendik parçanyň merkezî hakykaty hökmünde Mesihe garamagyň ähmiýetini gaýta-gaýta nygtady, on üçünji we on dördünji aýatlarda bolsa Mesihiň gönüden-göni peýda bolşy bar — “şol belli mukaddes” — ol hem Palmonidir.

Adwentizm 1863-nji ýylda Lewiler 26-daky “ýedi wagty” ret edende, olar Palmoniden gözlerini ýumdular; çünki sorag bilen jogabyň pygamberlik gurluşy Musanyň “ýedi wagty” bilen Danyýeliň “iki müň üç ýüz günü” arasyndaky gatnaşyga esaslanýar. Musanyň “ýedi wagty”, ýagny iki müň baş ýüz ýigrimi ýyl, hem-de Danyýeliň “iki müň üç ýüz agşam-säheri”, ýagny iki müň üç ýüz ýyl arasyndaky pygamberlik gatnaşyklary wagt arkaly berkidilýär; wagt bolsa sanlar arkaly görkezilýär. Gudratly Sanagçy bolsa, Adwentizmiň merkezi sütüni bolan şol sorag bilen jogabyň hut merkezinde durýar. Ýusufusyň ýazgylaryny okanlar, onuň Hudaý tarapyndan ýaradylyp aýratyn bellenen iki zady kesgitleän mantykly delillerini ýatlap bilerler. Olaryň biri ýewreý dili, beýlekisi bolsa ölçenip bolýan wagt bolup, bu öz gezeginde matematikany talap edýär.

On üçünji aýat: «Näçe wagty?» diýip sorayar. Aýat: «Haçan?» diýip soramayar, «Näçe wagty?» diýip sorayar. Soragyň dowamlylyk barada (näçe wagty?) ýa-da belli bir wagty pursaty barada (haçan?) bolmagy, dogry düşünmek üçin örän möhümdir. On dördünji aýatdaky soraga berilýän jogap ýa belli bir wagty pursatyny görkezýär, ýa-da belli bir wagty döwrüni, belki-de ikisini hem; emma jogap näme bolsa-da, ol on üçünji aýatdaky soragyň kontekstiniň içinde goýulmalydyr. Sözi dogry paýlamak, ýagny on dördünji aýatyň jogabyna dogry düşünmek, soragyň kontekstine dogry düşünmegi talap edýär. Ol «haçan»my ýa-da «onda»my?

Efraýimiň serhoşlary on dördünji aýatyň belli bir wagty nokadyny görkezýändigini düşnüksiz öwredýärler; olar şol wagty nokadyny 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabry diýip kesgitleýärler, hem-de şeýle edenlerinde, olar örän ähtimal, biziň ýaňy-ýakynda The Great Controversy eserinden getiren parçamyza salgylanyp bilerler; ýöne Hudaýyň Sözi hiç wagty üýtgemeyär we hiç wagty şowsuzlyga uçramayar. “Näçe wagty” diýen sowal wagty dowamlylygyny görkezýär, wagty nokadyny däl. 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabry derňew höküminiň döwrüni başlady, we şol işe degişli hakykatlar baky hoş habary aňladýar hem-de olar diňe onuň başlanan senesinden has-da möhüm bolup durýar.

Ýewreý grammatikasy aýdyňdyr, we şol birmeňzeş many King James Version-a hem terjime edilipdir. Grammatikanyň soragy dowamlylygyň çäginde anyk ýerleşdirýändigini bilen çäklenmän, “näçe wagta çenli” diýen sorag hem Mukaddes Kitabyň pygamberlik nyşanydyr. “Näçe wagta çenli” diýen soragyň nyşan hökmünde 9/11-iň taryhyndan Ýekşenbe kanunyna çenli bolan taryhy aňladýandygyny birnäçe şaýatlaryň esasynda görkezmek bolýar. Palmonä we Ýowel kitabyňa dolanmazdan ozal, ilki bilen “näçe wagta çenli” diýen nyşany gözden geçireris.

Näçe Wagt? Işaya Alty Soňky üç soragyň ikisi eýýäm jogaplandy. Indi bolsa üçünji soraga gelýäris. Şägirt, ýagny pygamber: “Näçe wagt?” diýip sorayar. Başgaça aýdanyňda, bu halk kör we ker bolmakda näçe wagt dowam eder? Hudaýyň Ruhy olara näçe wagtlap göre bilmek hem eşidip bilmek ukybyny açmaz? Bu şeýle hem Reb Isa Mesihiniň halkynyň kör we ker bolmagynyň näçe wagt dowam etjekdigi baradaky soragdy. Muňa jogap hökmünde “şäherler ilatsyz galýança” diýen sözler aýdylýar. Elbetde, bu olaryň bütinleý ýok bolýandygyny aňlatmaýar; diňe olaryň depelenýändigini we ýaşayanlaryň ýesir edilmegini aňladýar. Bu, ylahy hökümdir. “Muny anyk görkezýär” diýip Diri Hudaý aýdýar. Şeýlelik bilen, bu ýagdaýyň dowam etjek wagty olaryň günäleriniň üstünden höküm çykarylyp, öýleriniň adamlarsyz galýança, ýurduň hem düýbünden weýran bolýança dowam eder. Bu zatlar haçan bolup geçdi? Bu, olaryň Rebbi mizemezden gören we ybadathanadaky hyzmat etmesini synlan döwürlerinde boldy. Olar Onuň barlygyna gözleri bilen şaýat boldular, emma Ony tanamadylar. Şeýdip, Ahmet Ýahnanyň Injilindäki 12-nji bap, 37–41-nji aýatlarda okaýarys: “Ol olaryň önünde şeýle köp gudratlary eden hem bolsa, olar Oňa iman etmediler; şeýlelikde Işaya pygamberiň: ‘Ýa Reb, biziň habar berenimize kim iman etdi? Rebbiň goly kime aýan edildi?’ diýen sözi ýerine ýetdi. Şonuň üçin olar iman edip bilmeýärdiler, sebäbi Işaya ýene-de şeýle diýýärdi: ‘Ol olaryň gözlerini kör etdi we ýüreklerini gatyrdy; gözleri bilen görmez ýaly, ýürekleri bilen düşünmez ýaly, maňa ýüzlenip, şypa tapmaz ýaly.’ Işaya Onuň şöhratyny görüp, Onuň hakda şeýle diýdi.” Şeýlelik bilen, olaryň gözleriniň kör bolmagy we ýürekleriniň gatamagy Mesih ret etmeginiň netijesi boldy. Muňa görä, olaryň şäherleriniň ilatsyz galmagy hem Onuň üstlerinden geçen höküm bilen geldi. Şeýle-de bu sözleriň doly ýerine ýetmegi olaryň ýurdunyň weýran edilmeginde we olaryň arasynda az sanly galan galyndynyň saklanyp galmagynda ýüze çykdy. Ýöne şol galyndy hem ýene synagdan geçirilerdi. “Emma onda ondan biri galar, ol hem ýene ýok edilmäge berler” diýen sözler muny görkezýär. Şonda-da, dub ýa-da çynar agajy kesilende onuň köki galşy ýaly, mukaddes nesil onuň köki bolar. Ýagny, Hudaý Öz maksadyny doly taşlamady; höküm içinde-de geljek üçin

saklanyp goýlan mukaddes bir galyndy bardy. Şonuň üçin bu bap hem döwletiň, hem-de halkyň üstüne inýän höküm bilen birlikde, Mesihi görüp hem Ony ret eden halkyň ruhy körlüginin wagtlaýyn dowam etjekdigini açýar. Emma bu soňky söz hem umytsyzlykda gutarmaýar, çünki mukaddes tohum bardyr.

Işaya kitabyňyň altynjy bap, üçünji aýatynda perişdeler ýerini Hudaýyň şöhratyndan doludygyny ygylan edýärler.

Biri beýlekisine gygyryp şeýle diýdi: «Mukaddes, mukaddes, mukaddes Hökmürowan Rebdir; bütin ýer ýüzi Onuň şöhratyndan doludyr». Işaya 6:3.

Waýt uýa Ylham on sekizinji bapdaky perişdäniň inişini üçünji aýtdaky perişdeler bilen baglanyşdyrýar.

“Olar [perişdeler] geljegi, bütin ýerini Onuň şöhraty bilen doljak döwrüni görenlerinde, ýeňişli wasp aýdymy biri-birine hoş owazly nagma bilen gaýtalanýar: ‘Mukaddes, mukaddes, mukaddesdir Goşunlaryň Rebbi.’” Review and Herald, 22-nji dekabır, 1896.

Işaya 9/11-de dur we ol görmek ýa-da eşitmek islemeýän Laodikýa halkyna 9/11 habaryny näçe wagta çenli ýetirmelidigini sorap: “Näçe wagta çenli?” diýýär. Oňa şäherler ýumrulyança çydamlylyk bilen dowam etmelidigi aýdylýar; şäherleriň weýran edilmegi bolsa, milli döňüklikden soň milli heläkçilik gelýän Ýekşenbe kanunynda başlanýar.

Şonda men şeýle diýdim: «Ýa Reb, haçana çenli?» Ol bolsa şeýle jogap berdi: «Şäherler ýaşajysyz haraba öwrülýänçä, öýler adamsyz galýança, ýurt bütinleý weýran bolýança, Reb adamlary uzaklara sürüp äkidýänçä we ýurduň ortasynda uly terk edilme bolýança. Emma onda ýene ondan bir bölegi galar; ol hem gaýdyp, ýene ýuwdular: terebint agajy we dub agajy ýaly, olar ýapraklaryny dökenlerinde-de olaryň düýp özeni özlerinde galýar; şonuň ýaly-da mukaddes nesil onuň özeni bolar». Işaya 6:11–13.

9/11-da, ýer ýüzü Hudaýyň şöhraty bilen nurlanan mahaly, Işaya ahyrky ýagyş baradaky habary ýetirmek üçin mesihlenýär we ol ýürekleri semren adamlara 9/11 baradaky habary näçe wagta çenli ýetirmelidigini sorap: «haçana çenli?» diýýär. Jogap bolsa: Ýekşenbe kanunyna çenli, haçan-da «ýurduň ortasynda uly terk ediliş» boljak bolsa, şonda diýen jogapdyr. «Uly terk ediliş» Laodikeýa Adventizmi tarapyndan amala aşyrylýar; Işaya bolsa ýigrimi ikinji bapda olary Şebna hökmünde görkezýär.

Ine, Reb seni güýçli sürgün bilen alyp gider we elbetde seni örter. Ol seni hökman zorluk bilen öwürüp, giň bir ýurda top ýaly zyňar; sen şol ýerde ölersiň, şöhratyňyň arabalary hem hojaýynyň öýüne masgaraçylyk bolar. Men seni wezipesiňden kowaryn, ol hem seni derejäňden aşak çeker. Işaya 22:17–19.

Laodikiýaly Adventizm ýekşenbe kanuny wagtynda hakykaty terk edýär we Daniel kitabyňyň on birinji baby, kyrk birinji aýatynda görkezilişi ýaly, şol ýerde “agdarylýar”.

Ol şanly ýurda hem girer, köp ýurtlar bolsa agdarylar; emma onuň elinden şular gutular: Edom, Moab we Ammonylaryň başlyklary. Daniel 11:41.

Işaya “näçe wagta çenli” diýip soranda, oňa Adventizme degişli habary Daniýel on birinji bap kyrk birinji aýatda aýdylýan “köpleriň” “ýykyljak” bolýan Ýekşenbe kanunyna çenli ýetirmegi tabşyrylýar; şol wagtda olar Sabaty we Hudaýy terk ederler. Şonda olar, Mukaddes Kitabyň ähli kitaplarynyň duşuşyp tamamlanýan we gutarýan ýeri bolan Ylham kitabynda görkezilişi ýaly, Rebbiň agzyndan çykarylar; şol ýerde Işaya ýigrimi ikide Şebna “uzaklara” “göçürilip”, “uly bir ýurda top ýaly” “zorluk bilen” zyňylýar.

Şol döwürde, “ondan biri” (ýagny onluk) hökmünde görkezilen galyndy “gaýdyp geler”; olar bu bölekde ýapraklary dökülende hem “özeni” galýan agaçlar bilen deňeşdirilýär. Pygamberlik nyşanlarynda “ýapraklar” daşky ykrar etmäni aňladýar. Adwentizm Ýekşenbe kanunyna gelende we Hudaýyň Sabatynyň ýerine hepdäniň birinji gününü kabul edende, olar “ykrar” ýapraklaryny dökerler we indi Hudaýyň hepdäniň ýedinji günindäki Sabatyny goldaýandyklaryny öňe sürmezler.

Injir agajynyň näletlenmegi iş bilen görkezilen bir timsaldy. Mesihni hut önünde öz ýalançy ýapraklylygyny görkezýän şol miwesiz agaç ýehudy halkynyň nyşanydy. Halasgär Öz şägirtlerine Ysraýylyň heläk bolşunyň sebäbini we onuň gürrüňsizdigini aýdyň etmek isledi. Şol maksat bilen Ol agaja ahlak häsiýetlerini berdi hem-de ony ylahy hakykatyň düşündirijisi etdi. Ýehudylar beýleki ähli halklardan tapawutlanyp, Hudaýa wepalylyk bildirýärdiler. Olar Onuň tarapyndan aýratyn merhemet görüpdü, hem-de ähli beýleki halklardan ýokary dogrulyga eýedigini öňe sürýärdiler. Emma olar dünýä söýgüsi we peýda açgözlügi bilen zaýalanypdylar. Olar öz bilimleri bilen öwünýärdiler, emma Hudaýyň talaplaryndan bihabardylar we ikiýüzlülükden doludylar. Miwesiz agaç ýaly, olar öz ýalançy şahalaryny ýokaryk ýaýradýärdiler, daş keşbinde gür we göze gözel görünýärdiler, ýöne “ýaprakdan başga hiç zat” bermeyärdiler. Ýehudy dini, onuň ajaýyp ybadathanasy, mukaddes gurbanlyk ojaklary, miter geýen ruhanylary we täsirli dessurlary bilen, hakykatdan-da, daşyndan görmäge owadandy, emma pesgöwünlilik, söýgi we haýyrsahawat ýetmeýärdi.

“Incir bagyndaky ähli agaçlar miwesizdi; emma ýapraksyz agaçlar hiç hili garaşma döretmedi we hiç hili lapykeçlik hem getirmedi. Bu agaçlar arkaly başga milletler aňladylýardy. Olar-da ýehudiler ýaly takwalylykdan mahrumdylar; ýöne olar Hudaýa hyzmat edýäris diýip ykrar etmändiler. Olar ýagşylyk babatda tekep birlik bilen öwgüli-daş görnüşler görkezmändiler. Olar Hudaýyň işlerine we ýollaryna kördüler. Olar üçin inciriň wagty heniz gelip ýetmändi. Olar heniz özlere ýagtylyk we umyt getirejek bir günü garaşýardylar. Hudaýdan has uly bereketleri alan ýehudiler bu peşgeşleri nädogry ulanandyklary üçin jogapkär tutuldylar. Olar öwünýän artykmaçlyklary diňe olaryň günäsini has-da artdyrды.” The Desire of Ages. 582, 583.

Ýekşenbe kanuny wagtynda Laodikýanyň Adventizmi Hudaýyň äht halky bolmak baradaky ykrar etmesini ýitirýär, çünki olar ölüm ähtiniň nyşanyny kabul edip, ýaşaýyş ähtiniň möhürini ret edýärler. Soňra olar ykrar etmegiň ýapraklaryny taşlaýarlar we nazara getirilýän zat, Işaya arkaly şekillendirilen bir galyndydyr; ol 9/11-de köne ýollara “gaýdyp geldi”, soňra bolsa özlelerini (Işanyň) bozulyp giden tejribesine göz ýetirenlerinde tozana çenli peseldildi we şondan soň gurbanlyk sypasyndan alnan bir köz bilen päklenildi. White uýa bize gurbanlyk sypasyndan alnan

közün päklenmäni aňladýandygyny habar berýär, ýöne päklenme diňe közün Işanyň dodaklaryna degmegi arkaly amala aşyrylýan zatdyr.

“Janly kömür päklenmäniň nyşanydyr. Eger ol dodaklara degse, olardan hiç bir haram söz çykmaz. Janly kömür Rebbiň gullarynyň tagallalarynyň kuwwatyny hem alamatlandyrýar.”
Review and Herald, October 16, 1888.

Soňky günlerde ýere zyňylýan gurbanlyk sypasyndaky “közler”, Ylham kitaby sekizinji bapdaky ilkinji baş aýatda ýedinji we soňky möhür açylanda ýere zyňylýan şol közlerdir. Işaya, şonuň bilen birlikde ýüz kyrk dört mün hem, dodaklaryna degen köz arkaly tämizlenýär, emma “köz” bir habardyr. Olar perişdäniň elinden kitaby alyp iýenlerinde, ol olaryň dodaklaryna degýär.

Olary Öz hakykatyň arkaly mukaddesleştir; Siziň sözüňiz hakykatdyr. Ýahýa 17:17.

“Yza gaýdyp gelýänler” we galyndy (galan bölek) bolýanlar dub we şibit agaçlary hökmünde şekillendirilýär; hem-de edil Mesihiniň “agaja ahlak häsiýetlerini bagyşlap, ony ylahy hakykatyň düşündirijisi edişi” ýaly, Işanyň agaçlarynyň hem öz içinde “madda” arkaly görkezilen “ahlak häsiýeti” bardyr. Ýalňyz ykrar etmäniň ýapraklary bolanlar taşlanyp aýrylsa-da, madda agaçlar bilen galýar. “Mukaddes tohum” şol “madda”dyr, we Mesih pygamberligiň “mukaddes tohumy”dyr. Galyndy hökmünde, şeýle hem altynjy bapda Işanyň özi arkaly şekillendirilen şol agaçlar adamlary, şonuň üçin-de adamzady aňladýar; “mukaddes tohum” bolsa hudaýlygy aňladýar. Şeýlelikde, Işanyň altynjy bapda Adventizmiň 9/11-den Ýekşenbe kanunyna çenli arassalanyşyny kesgitleýär, hem-de Işanyň şol pygamberlik taryhyna goşýan jikme-jiklikleriniň hemmesi onuň “näçe wagta çenli?” diýen soragynda beýan edilýär. Işaya üçin “näçe wagta çenli?” diýen soraga jogap 9/11-den Ýekşenbe kanunyna çenli boldy.

Näçe Wagta Çenli? 1840–1844

1840-njy ýylyň 11-nji awgusty 9/11-iň nusgasy boldy, we 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyndan 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabryna çenli bolan pygamberlik taryhynda Karmel dagyndaky Ylýas bilen Izebeliň pygamberleriniň arasyndaky söweş bolup geçdi. Ahyrsoňunda Baalyň pygamberleriniň ýalan pygamberlerdigi äşgär edildi we olar Ylýas tarapyndan öldürüldi, emma garşylaşygyň edil başynda Ylýas: “näçe wagta çenli” iki pikiriň arasynda ikerjiňlenip durarsyňyz? diýen soragy berdi.

Şeýdip, Ylýas ähli halka gelip diýdi: «Haçana çenli siz iki pikiriň arasynda ikerjiňlenip durarsyňyz? Eger Reb Hudaý bolsa, Onuň yzyna eýeriň; ýöne eger Bagal bolsa, onda onuň yzyna eýeriň». Emma halk oňa bir söz hem jogap bermedi. Soňra Ylýas halka diýdi: «Rebbiň pygamberi hökmünde men, diňe men galdym; Bagalyň pygamberleri bolsa dört ýüz elli adamdyr». 1 Patyşalar 18:21, 22.

Ylýas 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyndaky ýerde durup, şol nesilden Millerit habarynyň hakykatdygyny ýa-da ýalandygyny sorýar. Ol, Işaya 6 bolşy ýaly, Laodikýa berlen başga bir habardyr.

“Müñlerçe adam William Miller tarapyndan wagyz edilen hakykaty kabul etmäge gönükdirildi, we Hudaýyň hyzmatkärleri Ylýasyň ruhy we gudraty bilen bu habary yglan etmek üçin ýüze çykaryldy. Isanyň öňünden ýöreyän Ýahýa ýaly, bu çynlakaý habary wagyz edenler baltany agajyň düýbüne goýmagy we adamlary toba laýyk miweleri getirmäge çagyrmagy özleriniň üstüne borç diýip duýdular. Olaryň şaýatlygy ybadathanalary oýarmaga, olara güýçli täsir etmäge we olaryň hakyky häsiýetini ýüze çykarmaga gönükdirilendi. Geljek gazapdan gaçmak baradaky bu çynlakaý duýduryş ýaňlananda, ybadathanalara birleşen köp adam şypaly habary kabul etdi; olar öz yza gaýdyp gidenliklerini gördüler we aý toba gözyaşlary hem-de çuň jan hasraty bilen Hudaýyň öňünde özlerini peseltdiler. Hudaýyň Ruhy olaryň üstünde mesgen tutanda bolsa, olar hem: ‘Hudaýdan gorkuň we Oňa şöhrat beriň; çünki Onuň höküm sagady geldi’ diýen nidady ýaňlatmaga kömek etdiler.” Early Writings, 233.

1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli bolan synag taryhynda, Ylýasyň habaryny ret eden protestantlar Rimiň gyzlaryna öwürüldiler we Protestantizmiň donuny Millerçi Adventizme tabşyrdylar. Işaya we Ylýas bilen, “näçe wagta çenli” diýen soragyň 9/11-den başlanýan we Ýekşenbe kanuny bilen tamamlanýan taryhyň nyşanydygyna şaýatlyk edýän iki şaýatymyz bar. Millerçi taryhynda 1840-njy ýylyň 11-nji awgusty 9/11 bilen gabat gelýär, 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabry bolsa Ýekşenbe kanuny bilen gabat gelýär. Gökden ot inip, Ylýasyň hödürlemesini ýuwdan wagty, on iki daşyň ählisi hem şol hödürleme bilen ýagtylandyryldy; şeýlelikde bir ýüz kyrk dört müň, ýagtylandyrylan daşlar hökmünde görkezilen bir baýdak hökmünde bellenildi. Şondan soň galp pygamberler Ylýas tarapyndan öldürüldi, edil Amerikanyň Birleşen Ştatlary — galp pygamber — Ýekşenbe kanunynda altynjy patyşalyk hökmünde öldürilişi ýaly.

Işaya altynjy bap Hudaýyň halkynyň arasynda 9/11-den Ýekşenbe kanunyna çenli synagdan geçirmek, päklemek we arassalamak işini nygtaýar. Ylýas Hudaýyň halkynyň Laodikiýa garaýşyna ýüzlenýär, şeýle hem hakyky we galp pygamberiň, şonuň bilen birlikde hakyky ýa-da galp habaryň arasynda subutnama berýär. Şeýlelikde, 1840-njy ýylyň 11-nji awgustyndan başlap 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda tamamlanýan aralykda, Sardis döwrüniň protestantlarynyň üstüne pygamberlik synagy getirildi; Karmel dagyndaky ot iki synpa bölünişik döreden ýaly, 1844-nji ýylda hem iki synp ýüze çykaryldy. Synag döwründäki bir synp tiz wagtda “öňki” äht halky boljak synpdy, beýleki synp bolsa Hudaýyň 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda äht baglaşjak Millerit Adventizmi boldy. Synag we bölünişik döwri üzümçiligiň hekaýasydyr, çünki Millerit Adventizminiň hakyky pygamberdigi, Sardis protestantlygynyň bolsa ýüz dönderen protestantlyk hökmündäki ornuny ýerine ýetirip başlamagy bilen bir wagtda görkezildi. Bagal pygamberleriniň galpdygy paş edilişi ýaly, öňki äht halky hem paş edildi, soňra bolsa Milleritler tarapyndan Rimiň bir gyzy hökmünde tanadyldy. Karmel dagynyň hekaýasy, şeýle hem şol taryhyň Milleritleriň döwründe ýerine ýetirilmegi, Işaya altynjy baba ikinji şaýatlyk berýär: “näçe wagta çenli” diýen sorag 9/11-den Ýekşenbe kanunyna çenli bolan wagtyň nyşanydyr.

“‘Eý, Ybraýymyň, Yshagyň we Ysraýylyň Reb Hudaýy,’ diýip pygamber ýalbaryp aýdýar, ‘şu gün Seniň Ysraýylda Hudaýdygyň, meniň bolsa Seniň hyzmatgäriňdigim we bu zatlaryň ählisini Seniň sözüne görä edendigim aýan bolsun. Meni eşit, eý Reb, meni eşit, bu halk Seniň Reb Hudaýdygyňy we olaryň ýüregini ýene Özüne tarap öwürendigini bilsin.’”

Dymma-agyr dabaralylykda eziji bir ümsümlik hemmäniň üstüne çökýär. Baalyň ruhanylary gorkudan sandyradyrlar. Özleriniň günäkärdigini aňyp, olar tiz jezanyň gelmegine garaşýarlar.

Ylýasyň dogasy tamamlanan dessine, göterilip goýlan gurbanlyk sütüniniň üstüne asmandan ýyldyrymyň şöhle saçýan çaknyşyklaryna meňzeş ot alawlary inýär; olar gurbanlygy ýakyp gutarýar, hendekdäki suwy ýalap sorýar we hatda gurbanlyk sütüniniň daşlaryny hem ýandyryp ýok edýär. Alawyň şuglasy dagy nurlandyrýar we mähelläniň gözlerini gamaşdyrýar. Aşakdaky jülgelerde, ýokardakylaryň hereketlerine aladaly garaşmak bilen syn edýän köp adamlaryň önünde, odun inşi aýdyň görünýär, we olaryň hemmesi bu görnüşe haýran galýar. Bu, Gyzyň deňziň ýanynda ysraýyl ogullaryny Müsüriň goşunyndan aýran ot sütünine meňzeýär.

Dagdaky adamlar görünmeýän Hudaýyň önünde haýranlyk bilen ýüzleri aşak ýere ýykylýarlar. Olar asmanyň iberen oduna garamagy dowam etdirmäge het edip bilmeýärler. Özleriniň hem ýok edilmeginden gorkýarlar; we Ylýasyň Hudaýyny atalarynyň Hudaýy, özläriniň wepalylyk borçly bolan Hudaýy hökmünde boýun almaga borçludyklaryna ynandyrylyp, hemmesi bir agyzdan şeýle diýip gygyrýarlar: “Reb, Ol Hudaýdyr; Reb, Ol Hudaýdyr.” Bu ses haýran galdyryjy aýdyňlyk bilen dagyň ýüzünde ýaňlanýar we aşakdaky düzlükde hem ýaň berýär. Ahyrsoň Ysraýyl oýarldy, aldawdan gutuldy, toba etdi. Ahyrsoňy halk özüniň Hudaýy nähili derejede bihaýalyk bilen hormatsyzlandyrandygyna göz ýetirýär. Hakyky Hudaýyň talap edýän akyly gullugy bilen deňeşdirilende, Baala çokunmagyň häsiýeti doly aýan bolýar. Halk, Onuň adyny ykrar etmäge getirilýänçä, şemaly we ýagyşy saklap durmakda Hudaýyň adalatyny we merhemetini ykrar edýär. Indi olar Ylýasyň Hudaýynyň her bir butdan ýokarydygyny boýun almaga taýýar.” Pygamberler we Patýşalar, 153.

Näçe wagt? Musa

Pygamberlik Sözüniň içinde “näçe wagt” diýen nyşanly sorag ilkinji gezek Musa döwründe müsürlilere garşy iberilen sekizinji bela bilen baglylykda gozgalýar. Sekizinji bela “çekirtgelerdir” (yslamyň nyşany); olar “gündogar ýeli” (yslamyň nyşany) arkaly getirilýär.

Musa bilen Harun Paragonyň ýanyna gelip, oňa şeýle diýdiler: «Ýewreýleriň Hudaýy Reb şeýle diýýär: Sen maňa boýun egmekden näçe wagta çenli ýüz öwürersiň? Halkymy goýber, goý maňa gulluk etsinler. Ýogsam, eger halkymy goýbermekden ýüz öwürseň, ine, ertir ýurduňa çekirtgeleri getirerin. Olar ýeriň ýüzünü örtüp, ýeri görmek mümkin bolmaz; olar doludan gutulan, size galan galyndyny iýerler we meýdandan siziň üçin ösýän her bir agajy iýerler. Olar seniň öýleriňi, ähli hyzmatkärleriňiň öýlerini we ähli müsürlileriň öýlerini doldurular; muny ne seniň atalaryň, ne-de olaryň atalary, ýer ýüzünde ýaşap başlan günlerinden şu güne çenli görmändirler». Soň ol ýüzünü öwürüp, Paragonyň ýanyndan çykyp gitdi.

We Faraonyň hyzmatkärleri oňa diýdiler: «Bu adam haçana çenli bize duzak boljak? Goý, ol adamlary goýber, olar özläriniň Hudaýy Rebbe hyzmat etsinler; sen entek hem Müsüriň heläk bolandygyny bilmeýärmiň?»

Musa bilen Harun ýene-de Fyrownyň huzuryňa getirildiler; ol hem olara: «Baryň, Hudaýyňyz Rebbiňize gulluk ediň; emma gidjekler kimler?» diýdi.

Musa aýtdy: «Biz ýaşlarymyz bilen hem garrylarymyz bilen, ogullarymyz bilen hem gyzlarymyz bilen, dowarlarymyz bilen hem mallarymyz bilen gideris; çünki biz Reb üçin baýram tutmalydyrys.»

Ol olara şeýle diýdi: “Men sizi we çagalaryňyzy goýberjek bolsam, goý, Reb siziň bilen bolsun; üns beriň, çünki öňüňizde bela bar. Ýok, beýle bolmaz! Indi gidip, diňe erkekler barsyn we Rebbe hyzmat etsin; sebäbi siziň isleýäniňiz şoldy.” Şeýlelikde olar fyrownyň huzuryndan kowulyp çykaryldy.

Soňra Reb Musa şeýle diýdi: «Müsüre çekirtgeler gelsin-de, ýurduň üstüne çyksynlar we dolynyň goýup gidenleriniň ählisini, ýurtdaky ähli ösümligi iýsinler diýip, eliňi Müsür ýurdunyň üstüne uzat». Musa taýagyny Müsür ýurdunyň üstüne uzatdy, Reb bolsa bütün şol gün we bütün şol gije ýurt üstüne gündogar ýelini getirdi; daň atanda, gündogar ýeli çekirtgeleri getirdi. Çekirtgeler bütün Müsür ýurdunyň üstüne çykyp, Müsüriň ähli araçäklerine gondular; olar örän elhençdi. Olardan öň beýle çekirtge bolmandy, olardan soň hem beýle bolmaz. Çünki olar tutuş ýeriň ýüzünü örtüldiler, şeýdip ýurt garaldy; dolynyň goýup giden ýurtdaky ähli ösümligini we agaçlaryň ähli miwesini iýdiler. Şeýlelikde, bütün Müsür ýurdunda ne agaçlarda, ne-de meýdan ösümlüklerinde ýaşyl hiç zat galmady.

Soňra faraon howlukmaç Musa bilen Haruny çagyrdy; ol şeýle diýdi: «Men Rebbiňiz Hudaýa we size garşy günä etdim. Indi bolsa, ýalbarýaryn, diňe şu gezek günämi bagyşlaň-da, bu ölümi menden aýyrmagy üçin Rebbiňiz Hudaýa ýalbarýň». Musa faraonyň ýanyndan çykyp, Rebbe ýalbardy. Reb güýçli bir günbatar ýelini öwürdirip, çekirtgeleri alyp gitdi-de, Gyzyl deňze taşlady; tutuş Müsüriň ähli çäklerinde birje-de çekirtge galmady. Çykyş 10:3–19.

Ilki bilen “Ybraýylaryň Reb Hudaýy” şeýle sorayar: “Meniň öňümde peselmekden näçe wagta çenli ýüz dönderjeksiň?” Soňra bolsa Faraonyň hyzmatkärleri ýene-de Faraona şeýle diýdiler: “Bu adam bize näçe wagta çenli duzak boljak?” Bu sorag sekizinji bela wagtynda berilýär, we bu birnäçe sebäbe görä 9/11 bilen gabat gelýär. Onunjy bela ilkinji doglanlaryň öldürilmegidir; bu haç bilen gabat gelýär we ondan soň Gyzyl deňziň ýanyndaky lapykeçlik gelýär. Ylham bu lapykeçligi haçdaky şagirtleriň lapykeçligi bilen gabatlaýar; ol hem öz gezeginde 1844-nji ýylda Milleritleriň başdan geçiren beýik lapykeçligi bilen gabat gelýär. Bu üç şaýatlygyň ählisi hem ýekşenbe kanuny bilen gabat gelýär. Onunjy bela ýekşenbe kanunydyr, we ondan iki bela öň sekizinji bela “gündogar ýeli” bilen “çekirtgeleri” getirdi. “Çekirtgeler” tutuş ýeri doldurdy, edil Yslamyň häzirki wagtda mejbury immigrasiýa arkaly garaňkylygyny ýaýradyp, bütün dünýäni sarsdyryşy ýaly. “Çöl çekirtgesiniň” latynça ady “locusta migratoria” bolup, ol tebigy dünýäde migrasiýa hökmünde görünüşlenen immigrasiýa arkaly Yslamyň ýaýramagyny aňladýar.

Dokuzynjy bela duýulyp bilinýän garaňkylykdy.

Reb Musa şeýle diýdi: «Müsüriň ýurdunyň üstüne, hatda duýulyp biljek garaňkylyk inmesi üçin, eliňi göge tarap uzat». Musa elini göge tarap uzatdy; we üç günläp ähli Müsür ýurduny goýy garaňkylyk gaplady. Olar biri-birlerini görmediler, hiç kim üç günläp yerinden turmady;

emma ähli Ysraýyl ogullarynyň ýaşaýan ýerlerinde ýagtylyk bardy. Çykyş 10:21–23.

Karmel dagy we Ylýas bilen aňladylan «näçe wagtlap» diýen nyşanlykda, asmandan ot inende aýan bolýan bir tapawut bardyr. Ylýasyň Hudaýy Baalyň edip bilmeýän zadyny etdi. Millerit taryhynda bu tapawut ýykylyp giden Sardisçi protestantizm bilen Millerit adventizminiň arasynda edildi. Musa bilen bu tapawut garaňkylyk ýa-da ýagtylyk boldy. Ýewreý öýlerinde ýagtylyk bardy. Işaya mundan beýläk bize Musa setirindäki ýagtylygy bolmadyklar barada habar berýär; olar Ylýas tarapyndan heläk edilenlerdir, hem-de Millerit wagt döwründe protestantizmiň donuny ýitirenlerdir; olar «hakykatdan-da eşidýän, emma düşünmeýän; we hakykatdan-da görýän, emma duýup bilmeýän» bir «halkdyr». Soňra bu halk barada şeýle bir yglan edilýär: «Bu halkyň ýüregini ýaglandyr, gulaklaryny agyrlaşdyr we gözlerini ýum; bolmasa olar gözleri bilen görerler, gulaklary bilen eşiderler, ýürekleri bilen düşünerler, ýüz öwrerler we şypa taparlar».

Işi ýerine ýetirmäge taýýardy, emma diňlemezjek adamlara wagyz etmek tabşyrygyndan ýaňa basylyp galan Işaya “şonda şeýle diýdi”: “Ýa Reb, haçana çenli?”

Müsürin on betbagtçylygynyň soňky üçüsi 9/11-den başlap Ýekşenbe kanunyna çenli bolan üç ädimin şaýady bolup durýar. 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda birinji perişdäniň habary güýçlendirildi, 1844-nji ýylyň 19-njy aprelinde bolsa ikinji perişde geldi hem-de 12–17-nji awgust aralygyndaky Exeter lager ýygnagynda güýçlendirildi, üçünji perişde bolsa 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda geldi. Üçünji perişde Ýekşenbe kanunyna laýyk gelyär, şonuň üçin hem ol üç ädimli bir prosesi görkezýär; çünki birinjisiz we ikinjisiz üçünjiniň bolmagy mümkin dälidir.

“Birinji we ikinji habarlar 1843 we 1844-nji ýyllarda berildi, biz bolsa häzir üçünji habaryň yglanynyň astyndadyrys; emma bu üç habaryň hemmesi henizem yglan edilmelidir. Olaryň hakykaty gözleýänlere gaýtadan ýetirilmegi häzir hem öňküsi ýaly zerurdyr. Biz galam bilen hem, ses bilen hem bu yglany jar etmelidiris, olaryň tertibini hem-de bizi üçünji perişdäniň habaryna getirýän pygamberlikleriň ulanylyşyny görkezmelidiris. Birinji we ikinji bolmazdan üçünji bolup bilmez. Bu habarlary biz dünýä neşirleriň üsti bilen, wagyzlarda bermelidiris, pygamberlik taryhynyň ugry boýunça bolup geçen zatlary we boljak zatlary görkezmelidiris.” Selected Messages, 2-nji kitap, 104, 105.

Müsürin onunjy belasy ylham arkaly haç bilen we onuň bilen baglanyşykly soňraky lapykeçlik bilen sazlaşdyryldy. Şonuň üçin onunjy bela üçünji habardyr; pygamberlik zerurlygyna görä onuň önünden birinji we ikinji habar gelmelidir. 9/11-de Reb Fyrowna: «näçe wagta çenli» diýip sorady, şondan dessine soňra Fyrownyň hyzmatkärleri hem: «näçe wagta çenli» diýip soradylar. Musa Hudaýyň «näçe wagta çenli» diýen soragyny Fyrowna ýetirenden soň, we hyzmatkärler Musanyň şol soragyny Fyrowna gaýtalamazyndan edil öň, Musa bir öwrülişik nokadyny şeýle belleýär: «ol yzyna öwrülip, Fyrownyň ýanyndan çykyp gitdi». Çykyş 10:6.

9/11 pygamberlikli öwrülişik nokady boldy; bu, Musa gündogar şemaly bilen gelen çekirtge beläsiny iberende öňden nyşanlanan ekeni.

“Milletleriň we ybadathananyň taryhynda öwrülişik nokatlary bolan döwürler bolýar. Hudaýyň ylahy ýolbaşçylygynda, bu dürli krizisler gelip ýetende, şol wagt üçin zerur bolan nur berilýär.” Bible Echo, August 26, 1895.

Indiki bela, haýsy topara degişlidigiňe baglylykda, ýa garaňkylygy, ýa-da ýagtylygy döretdi. 9/11 “halklaryň we ybadathananyň taryhynda öwrülişik nokady” boldy. Şol pursatda Hudaýyň halky yzyna dolanyp, gadymy ýollarda ýöremäge çagyryldy, emma olar şolarda ýöremekden ýüz öwürdiler we surnaýyň sesine gulak asmandyrlar. Ilyadan soň garaňkylyk bilen ýagtylygyň arasynda bir bölünişik amala aşyryldy, Musa bolsa: “näçe wagta çenli?” diýip sorady. Ol mundan başga-da şol bölekde şeýle diýýär:

“Milletleriň we ybadathananyň taryhynda öwrülişik pursatlary bolan döwürler bar. Hudaýyň ylahy tertibinde, bu dürli krizisler ýetip gelende, şol wagt üçin zerur bolan nur berilýär. Eger ol kabul edilse, ruhy ösüş bolýar; eger ol ret edilse, munuň yzysüre ruhy pese gaçyş we iman taýdan heläkçilik gelýär.” Bible Echo, August 26, 1895.

Biz “näçe wagt” diýen meseläni indiki makalada dowam etdireris.

1842-nji ýylyň maý aýynda Massachusetts ştatynyň Boston şäherinde Umumy maslahat çagyryldy. Bu ýygnaýyň açylyşynda Haverhill şäherinden doganlar Çarlz Fiç bilen Apollos Heil Daniýeliň we Ýahýanyň suratly pygamberliklerini, olaryň ýerine ýetmegini görkezýän pygamberlik sanlary bilen mata ýüzüne çekip getirdiler. Dogan Fiç maslahatdan öň öz çyzgysyny düşündirip durka, bu pygamberlikleri öwrenýän wagtynda, eger şu ýerde görkezilişi ýaly bir zady taýýar edip bilse, bu temany has düşnükli edip, ony diňleýjilere beýan etmegi özü üçin has aňsatlaşdyrar diýip pikir edendigini aýtdy. Ine, ýolumyzda has köp nur bardy. Bu doganlar Rebbeň 2,468 ýyl mundan ozal Habakuga onuň görgüsünde görkezýän zadyny ýerine ýetirýärdiler: «Görgini ýaz-da, ony tagtalaryň üstünde aýdyň et, şonda ony okaýan adam ylgaý biler. Çünki görgi entek bellenen wagt üçindir». Habakkuk 2:2.

“Mesele boýunça biraz ara alnyp maslahatlaşylandan soň, şuna meňzeş üç ýüz sanysyň litografiýa usuly bilen çap edilmegi biragyndan ses berlip tassyklanyldy, bu hem tiz wagtda ýerine ýetirildi. Olar ‘43-nji ýylyň çyzgylary’ diýlip atlandyryldy. Bu örän möhüm Maslahatdy.” Joseph Batesiň Awtohalý, 263.

“Men 1843-nji ýyldaky çyzgynyň Rebbiň eli bilen ugrukdyrylandygyny, onuň üýtgedilmeli dældigini gördüm; sanlaryň hem Onuň isleýşi ýaly bolandygyny; Onuň eliniň käbir sanlardaky bir ýalňyşy üstüni basyp, gizläp durandygyny, şeýlelikde Onuň eli aýrylýança hiç kimiň ony görüp bilmändigini gördüm.” Early Writings, 74.

“Ikinji Gelşiň wagyzçylarynyň we neşirleriniň, ‘asyl imanyň’ üstünde durýan mahaly, çyzgynyň neşir edilmeginiň Habakkuk 2:2, 3-iň berjaý bolmagydygy baradaky bilelikdäki şaýatlygy şeýle boldy. Eger çyzgy pygamberlik mowzugy bolan bolsa (ony inkär edýänler bolsa asyl imandan çykýarlar), onda şundan 2300 günün senesiniň miladydan öňki 457-nji ýyldan başlanmalydygy gelip çykýar. ‘Görnuşiň’ ‘eglenmegi’, ýagny egleniş wagtynyň bolmagy üçin, 1843-nji ýylyň ilkinji gezek neşir edilen wagt bolmagy zerurdy; şol wagtda gyzlar toparý özleriniň Gijeki Çagyryş bilen oýaryljakdyklarynyň öň ýanynda, wagt baradaky beýik meseläniň üstünde maýyl bolup uka gitmelidi.” Second Advent Review and Sabbath Herald, I tom, 2-nji san, Jeýms Waýt.